

Plaša vsak četrtlek in celja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., let 7 din., četrt leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglašbe primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana št. 10.605. Telefon interurban št. 115.

23. številka.

Maribor, dne 8. junija 1922.

56. letnik.

Naš kralj se je poročil.

Naš kralj Aleksander I. je bil danes dne 8. t. m. na najslavesnejši način v Beogradu poročen z rumunsko princezino Marijo. Kraljevo svečano svatbo so posetil najodličnejši gostje iz drugih držav in zastopniki raznih stanov iz naše kraljevine. Ob priliki kraljeve poroke so se vršile po naših mestih, trgih in vaseh razne slovesnosti z obširnimi programi. Na svečanostih v proslavo kraljeve poroke se je nazdravljalo naši mladi kraljevi dvojici, katero naj spremljata na njunem sedaj skupnem vladarskem potu zakonska sreča in božji blagoslov, vsem državljanom SHS kraljevine pa naj prinese zakon našega kralja mir in zadovoljnost. Na zakonsko srečo in blagoslov, na mir in zadovoljnost nas vseh SHS Jugoslovanov nazdravljamo tudi mi Slov. Štajerci našemu mlademu kraljevemu zakonskemu paru!

Volitve se bližajo.

Naše ljudstvo si želi volitev, da pošlje v penzijo tiste, ki so ga okovali v srbijanski centralizem in mu preskrbeli ogromnih davkov. Narod hoče sam izreči obsodbo nad liberalci, samostojneži in rdečkarji, ki so zakrivali, da Slovenci nismo dobili samouprave, ampak, da nad nami vihti neusmiljeni korobač beograjski centralizem. Od 28. novembra 1920 naprej imamo v Beogradu vlado, katera meče milijone davčnega denarja in narodnega premoženja za nepotrebne stvari, dela vedno nove dolgove, je kriva padca naše valute, in porastka draginje. Ta vlada, v kateri so sedeli, oziroma še sedijo Pucelj, dr. Kukovec, dr. Žerjav in enaki tiči, nima denarja za ubode ljudi, ne za cestarje, ne za železničarje, ne za sluge, poduradnike in njihov družine, pač pa za Wranglovece, za kanone, za nebroj generalov, za prešerne avtomobile. Kmet in obrtnik še nista nikdar trpela toliko glede davkov, kakor trpita danes.

In koliko trpijo pod sedanjo vlado naši sinovi-votniki v južnih krajih! Edini poslanci Slovenske ljudske stranke se imajo sredi trnečel. Saj nam je še znano, kako so naši poslanci celo v parlamentu zaropotali, ker se našim sinovom res godijo gorostasne krivice. A Pucelj, Mermolja, dr. Kukovec, Urek, Drofena in Dobnik so ob tej priliki celo vpili nad našimi, češ, da se našim fantom še predobro godi! In celo tako drzni so bili poslanci Samostojne, da so se dali najeti od vojnega ministra in so se nobel peljali v Kragujevac in od tam poročali: »Vojakom se dobro godi! Ni res, da bi se jih pretepalo. Hrano imajo izvrstno!« Take laži poročajo najeti in plačani samostojni agenti!

In sedaj, ko se bližajo volitve, bi samostojni, liberalci, socialdemokrati radi vlovili z lažmi in praznimi obljubami naše ljudstvo na svojo stran.

Spametuj se narod naš! Pomni, da je po smrti kes prepozen! Volitve v pokrajinske oblastne skupščine ali deželne zbornice bodo zelo važne. Vršile se bodo, kakor smo že zadnjič poročali, koncem meseca julija ali začetkom meseca avgusta. Te volitve bodo merilo, na kateri strani je večina našega ljudstva. Slovenska ljudska stranka mora zmagati, mora dobiti večino! To je glas, ki naj pred temi volitvami doni od sela do sela.

Po vseh drugih pokrajinah bodo tepene stranke, ki so sedaj na vladi.

Na Hrvatskem ne bodo vladne stranke dobile niti ene šestine poslancev.

V Bosni in Hercegovini se pridružujejo katoliki in muslimani in celo pravoslavni avtonomistični stranki.

Dalmacija stoji itak po ogromni večini v našem taboru.

V Vojvodini, posebno med brati Bunjevci v rodovitni Bački in Banatu, narod prisega na naš program. Celo katoliški Madžari, ki bivajo v naši državi, bodo nastopili proti sedanjim vladnim strankam.

In v Srbiji? Kmetiska stranka zadržarja Avramoviča pridobiva tal. Ravno tako je zelo ojačen tudi voditelj poštenih, nam prijaznih Srbov Stojan Protič.

Cela država, vsa plemena, vse poštene stranke, se pripravljajo, da ob volitvah v oblastne skupščine (deželne zbornice) strmoglavijo vladajoče stranke. In pri nas v Sloveniji so te stranke: Samostojna kmetijska in demokratska ali liberalna stranka.

A nekaj nam je treba: Sloge, edinosti! Složni bodimo v naši edini pravi stranki: Slovenski ljudski stranki Republikanstvo, ki ga vsiljuje neki dr. Novačan, je slaba in gnila roba. Pisatelj in pesnik dr. Novačan je bil že pri vseh strankah: Bil je demokrat, Puceljev samostojnež, menda celo radikalec, nato nekaj mesecev srbski zemljoradnik in sedaj bo za pol leta republikanec, potem pa bo šel zopet tje, kjer bo upal, da bo kaj neslo.

Tudi s socialnimi demokrati naše ljudstvo ne more iti. Kakor samostojni Mermolja, Urek in Pucelj, tako so si tudi rdeči Kristani pridobili v kratki dobi velika premoženja, nekateri celo milijone. Za ubogo ljudstvo, za delavca, pa niso preskrbeli ne ficka.

Oblastne skupščine bodo imele pred vsem gospodarsko nalogo. Ustroj teh zborov je sicer slaboten, a

volitve morajo pokazati, da hoče ljudstvo samo vladati. Na tisoče naših glasov naj pomeni smrtno pesem sedanji vladni večini v Beogradu.

Na delo tedaj vsi! Zaupniki, agitatorji, podučujte naše ljudstvo! Iztrgajte ga iz krempljev pogubonosne samostojne, demokratske, socialdemokratske in Novačane nove stranke!

Slovenija na plan! Slovensko ljudstvo, postavi se! Tvoj spas je v dobro izvršenih volitvah. Pomnite: Volitve v oblastno skupščino so predhodnik za volitve v narodno skupščino, ki se bodo vršile jeseni ali v spomlad!

Krivi prerok.

Radič je človek zmešane glave in nedoslednega delovanja. Bil je najnavdušenější monarhist, ki je svojčas pel slavospeve cesarjem in na vse grlo kričal živijo kraljem. Večino svojih let je porabil za to, da je zvesto služil Habsburžanom, katere je proslavil v navdušenih pesnitvah. Včasih ga pa je tudi srce potegnilo na stran Karadžđevićev in v takih trenutkih je iz polnega grla kričal: Živio kralj Peter! Sedaj psuje Srbe, svojčas pa se je priduševal, da je treba vsakega, ki je proti Srbom in proti združenju Hrvatov s Srbi, obesiti. To je storila njegova užaljena častihlepnost. Ker je ob razsulu prejšnje države in ob nastanku sedanje države ravnotako častihlepnosti Svetozar Pribičević hotel Radiča potisniti ob stran, ni Radič hotel iti v Beograd ter je Beogradu zaklel maščevanje. Iz monarhista je postal republikanec, iz prijatelja Srbov njih sovražnik. Proglasil je med Hrvati načelo hrvatske kmetске republike. Kaj je republika in kakšna bi naj bila ta republika, to menda Radič sam ne zna. To se vidi iz njegovih pismih, ki jih piše Slovincem v celjski »Naši Vasi.« Radič piše: »Kdor ima svojo zemljo in svojo deco, ta ima tudi svoj dom, svobodni dom. Vsi svobodni domovi enega naroda — to je svobodna domovina. Politično se temu pravi: Kmetška republika.« Radiču se takoj pozna, da je ponesrečen študent, ki ni izvršil svojih študij, temveč je običajni sredi med njimi. Radič ne zna misliti, ali pa zavija in izkrivlja dejstva ter hoče tako vplivati na ljudi kakor kak čarovnik, ki pred strmečimi obrazi izvršuje svojo čarovniško umetnost. Pomislimo, kaj pravi Radič! Vsi svobodni domovi enega naroda — to je svobodna domovina, politično se temu reče: kmetška republika. Sedaj pa pomislite, kmetje: Ali vaši domovi v prejšnji državi niso bili svobodni? In vendar je ta država bila monarhija. Kmetje v Nemčiji so pred vojno bili svobodni, in to bolj svobodni, kakor sedaj po vojni, in vendar je ta država bila monarhija. Francija je republika, tam pa kmetje niso svobodni, marveč so v političnem oziru popolnoma v kleščah pariškega centralizma in od pariških ministrov odvisnih uradnikov, gospodarsko pa pod sužnostjo kapitalizma.

Svojo veliko učenost je Radič tudi pokazal v pismu v »Naši Vasi« dne 1. junija, ko je zapisal besede: »Če si svoj gospodar, si tudi republikanec.« S to svojo izjavo dokazuje Radič, da je velik neznanica zgodovine. Prvo-boritelj za republikanec misel niso nikjer bili kmetje, marveč razumniki in pa delavci. Kmet kot posestnik stalnega doma bolj nagiba k stalnosti in h konzervativizmu (ohranitvi starega), torej bolj k monarhiji, kjer je večja stalnost doma, kakor pa k republiki, kjer se državni poglavar voli vsako 4. leto in kjer strankarstvo še bujnejše cvete ter rodi še ostudnejše sadove. Kdor pa nima stalnega doma, kdor ni posestnik zemlje, delavec z roko in z razumom, se bolj zavzema za republiko in za njeno vedno se menjajoče lice, ker pričakuje, da mu bo ta spremenljivost bolj koristila, kakor ona stalnost, ki je bolj lastna monarhiji.

Take puhle besede, prepletene z neresničnimi trditvami, pošilja Radič preko Sotle slovenskemu ljudstvu. Radič menda sodi naše ljudstvo po merilu slavonskih pastirjev, ki nikdar niso hodili v šolo ter ne znajo ne brati in ne pisati. Takim ljudem more Radič natveziti, karkoli hoče, Naš kmet pa je izobražen, on zna točno razlikovati resnico od laži, dobro od slabega, puhlo in prazno besedo od resničnega gesla in pravega izvršljivega programa. Njegova sodba je v tem oziru pravilna in točna radi tega, ker se je naučil ljudi presojati ne po besedah, marveč po dejanjih. Radič je škodljivec hrvatskega naroda, ker s svojo hrvatsko kmetško republiko, ki bi naj bila omejena na Hrvatsko in Slavonijo, prepušča Hrvate po vseh drugih pokrajinah: po Sremu, Liku, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini, Baranji in po Bački, njihovi usodi, to je: srbski premoči! In to vse zavoljo one nesrečne hrvatske seljačke republike. In ta veliki škodljivec hrvatske stvari in usode hrvatskega naroda bi naj med našim narodom nastopal kot prerok boljše bodočnosti! Ostani onstran Sotle, krivi prerok! Tri leta že pridigaš svojo hrvatsko republiko, pred dvema letoma si jo slovesno ustanovil ob donenju svojih votlih, praznih besed in obljub. Pa je še vedno ni, tvoje republike! Ubogi hrvatski kmet mora plačati velike davke, služiti mora pri vojaki, njega batinirajo žandarji. Kaj mu pomaga tvoja papirnata seljačka republika? Uresničiti moreš to republiko ne z votlo, bob-

nečo besedo, marveč edino le z orožjem in s krvjo, torej z revolucijo. Ali se to upaš, krivi prerok?!

Kako zaupa Radič republikancu Novačanu.

Radič je poslal te dni v Slovenijo svoje »političarje«, da se pri slovenskih strankah — izvzemši republikanske — informirajo o dr. Novačanu. Ti Radičevi političarji izjavljajo, da Radič nima prevelikega zaupanja v politične zmožnosti dr. Novačana, dasi je ta novopečeni republikanski vodja preizkusil v kratkem času že mnogo strank. Bil je centralistični demokrat in si je dal plačati od centralistično-demokratske »Politike« več sto dinarjev za sotrudništvo. Bil je samostojni kandidat in prijatelj Puceljev. Lani na zimo je postal srbski zemljoradnik in je v prvih številkah »Naše vasi« priobčil program srbske zemljoradniške stranke. Z novim letom se je prelevil v slovenskega zemljoradnika, a je še ostal v zvezi s srbsko zemljoradniško stranko, odkoder je dobival podporo. Za 1. aprila pa je svojim pristašem ustanovil republikansko stranko. — V strankah zelo izkušen mož je torej gospod dr. Novačan. In vendar mu Radič ne zaupa! — A ne samo stranke, temveč tudi narodno mišljenje izpreminja. Dr. Ilešič dr. Novačanu s podpisom očita, da se je izjavil, »da ne bo nikdar več v kajkavščini (slovenščini) pisal. Danes se postavlja kot edini rešitelj slovenske narodnosti in slovenskega jezika! — Še dalje gredo njegove izpremenitve! Tekom pol leta je izpremenil celo svoje versko mišljenje. V tretji številki »Naše vasi« pred pol letom zahteva, da se proti vesoljni katoliški cerkvi ustanovi — »narodna cerkev« in seveda narodna vera ter narodni Bog! Ko pa je videl, da se ljudstvo le trdno drži katoliške vere, je postal tudi on »katoličan« — po jeziku.

Tudi liberalci, samostojneži in socialnidemokratje so bili »katoličani«, kadar so med ljudstvom lovili kaline. Ko so pa bili izvoljeni za poslance in prišli v Beograd, pa so svoje katoličanstvo pustili doma! Dr. Novačan pač hoče biti tudi v verskem oziru podoben Radiču, ki svoje politične shode otvarja s »Hvaljen Jezus!« »Živela republika!« — v svojih spisih pa zastopa svobodno vero brez verskih resnic in brez cerkvene oblasti. V katoliški cerkvi vidi protivnico svobode in napredka! Vera mu služi le kot demagoško sredstvo! Tako tudi dr. Novačanu katoličanstvo! Dr. Novačan bi rad posnemal Radiča tudi v politiki. Ko je bil Radič izpuščen iz zapora, je zaklical: »Živijo kralji!«. Malo časa pozneje je isti Radič pri volilni skrinjici zaklical: »Živela republika!« V vseh rečeh bi torej Novačan rad posnemal Radiča! In vendar mu Radič ne zaupa in pošilja svoje političarje v Slovenijo izpraševati o dr. Novačanih zmožnostih. Je pač težko zaupati človeku, ki je tekoma pol leta ustanovil v Sloveniji tri stranke! Ni zastoj zapisal v svoji »Naši vasi« pred par tedni, da »ima pravico vleči za nos vsakega — osla.«

Plačila — a nič pravic!

Največje zasluge za ljudsko izobrazbo si je pridobila med Slovenci — Slovenska krščansko-socialna zveza, pri kateri so včlanjena vsa naša izobraževalna društva. Kdor pogleda glasilo slovenske mladine »Naš Dom«, ki je izhajal pred vojsko v Mariboru in sedaj na novo oživel v Celju, se mora razveseliti živahnega pokreta za prosveto in vzgojo, ki je bil baš tedaj v najlepšem cvetju med nami.

Sedanji časi so pa prinesli našim društvom toliko ovir in težav, da bo marsikje vsako društveno življenje zamrlo, če se razmere ne spremenijo.

Med sovražne naredbe naše pokrajinske vlade moramo prišteti tudi naredbo z dne 19. 4. 1921, »Uradni list« št. 44—21, kjer se določa, da se smejo vršiti v šolskih prostorih le šolske prireditve in sicer pod nadzorstvom in vodstvom šolskega voditelja. Ako se vrše gospodarska in poučna predavanja, mora šolski voditelj nadzorovati ista ter je odgovoren za to, da niso protidržavna itd.

Znano je, s kolikimi stroški so naše šolske občine postavile zadnja leta obširna šolska poslopja, cele palače, z ogromno velikimi šolskimi sobami. Znano je, da ni nihče drugi prispeval za te zgradbe niti ficka in da občine morajo staviti vsako leto v občinski proračun velike svote za vzdrževanje šol. Nihče, ne pokrajinska vlada, ne okrajni zastop, ne okrajno glavarstvo, najmanj pa še Beograd, ne da za naše šole kakega vinarja. Tudi učiteljstvo je plačano iz žepov davkoplačevalcev, pred vsem kmetov. In glejte, čez šole ni gospodar tisti, ki jih je postavil in ki jih vsako leto popravlja, ampak liberalna deželna vlada!

Ali stoji šola med nami le za liberalno dež. vlado? Ali ni šola postavljena za ljudstvo? In kakor hitro bi otrok stopil iz šole, nima več pravice prestopiti njenega praga kot član naših društev, ker deželna vlada prepoveduje društvene prireditve v šolskih prostorih. Ali se boji visoka vlada, da bo morala kaj dati iz svojega

žepa, če bi društvo pokvarilo šolsko sobo? Do sedaj je še vedno tako bilo, da sem imel čez tisto stvar, ki sem si jo kupil jaz, tudi pravico. Naše ljudstvo si je s krvavimi žulji postavilo šole, pravice pa nima do teh zgradb nobene druge, kakor da še vsako leto debelo plačuje za razna popravila. Šolska vzgoja je dokazano preplitva in za življenje popolnoma nezadostna, kakor vidimo vsaki dan bolj, ako ljudstvu ne podajamo izobrazbe izven šole, smo prav kmalu v balkanskih razmerah. In kakor se vidi, to ravno hoče deželna vlada s svojo prepovedjo. Premnogo je društev po deželi, ki so imela svoje prireditve v šolskih prostorih — to je: v svojih, s lastnimi krvavimi žulji postavljenih zgradbah! Prepovedovati ljudstvu dostop v lastno hišo more le sedanji režim, ki tepta povsod drugod pravice ljudstva, ki kriči in kriči nad izmozganim kmetom: plačuj, plačuj, da boš ves črn, plačuj ti, komandiram pa jaz — o domovina mila, kako srečne čase si doživela! In s takim postopanjem hočejo nadčloveško pametni centralisti v našem ljudstvu vnemati ljubezen do nove države! Smešno!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. V Beogradu počiva politično življenje, ker se je Beograd pripravljal na slovesno poroko našega kralja. Po poroki pa bo politično življenje oživel in skoro gotovo se tudi preobrnilo, ker si bodo skočile v lase dosedanje vladne stranke radikali in demokrati. O našem zunanjem posojilu še sedaj ne vemo nič gotovega. Vlada vedno razglasa o samih pogajanjih glede posojila, a o kakih sklepih še ni nič znanega. — Afero bivšega vojnega ministra generala Zečevića preiskuje posebna komisija po garnizijah, kjer so umrli ali bolehalo naši fantje-rekruti.

Na Madžarskem so se vršile pod silnim vladnim pritiskom volitve, ki so po dosedanjih poročilih čisto zasigurale vladnim strankam večino.

Francoska vlada namerava spremeniti dosedanje nasilno politiko napram Nemčiji. Francozi že uvidevajo, da z vednim rožljanjem s sabljo ni mogoče ugnati Nemcev. Nemška vlada je že predložila zakonski načrt za prisilno državno posojilo.

Po Rusiji so začela nemška veleindustrijska podjetja kot Stinnes in Krupp shovati svoje tvornice. Pri teh nemških podjetjih je soudeležena ruska sovjetska vlada. Kmalu bo ustanovljena direktna železniška zveza med Rusijo in Nemčijo. Japonci so vrgli več divizij svojih čet v Mandžurijo. Čehoslovaška je podpisala trgovsko pogodbo z Rusijo.

Naša zborovanja.

Poslanec Fr. Žebot govori na shodu Slov. ljudske stranke v soboto, dne 10. junija zvečer ob 6. uri v Razvanju pri Mariboru v gostilni g. Pukl, v nedeljo, dne 11. t. m. po rani maši pa v Rušah pri Mariboru.

Opozarjamo še enkrat na katoliški shod v Nazarjih pri Mozirju, ki se bo vršil 11. junija 1922. — Na trojično nedeljo — za dekanije: Gornjigrad, Skale in Braslovče. — Župljani gornjegrajske, šaleške in braslovške dekanije! Ako vam je za versko vzgojo vaših otrok, za poštenost vaše mladine in za pravično ureditev vsega javnega življenja: Manifestirajte ta dan za katoliško misel! — Pridite dne 11. junija vsi, posebno moški na katoliški shod v Nazarje, na katerega vas vabi pripravljalni odbor.

Laporje pri Slov. Bistrici. Na Binkoštni ponedeljek po rani maši je priredil naš poslanec Fr. Žebot pod milim nebom pri cerkvi političen shod. Udeležba je bila nepričakovno velika. Iz domače in sosednih župnij so bili navzoči najboljši možje, fantje in žene. Tudi precejšnje število takih, ki so doslej prisegali na pogubonosno Samostojno in praznih obljub polno socijaldemokratsko stranko, je bilo navzočih. Poslanec Žebot je v poljudnem govoru pojasnil zborovalcem, kako slabo gospodari sedanja vladna večina — demokrati in samostojni — v Beogradu, kako mečejo milijone davčnega denarja za nepotrebne stvari, kako se godi našim fantom-vojakom ter kako so nas Slovence vkopal demokrati in samostojni v srbski centralizem. Govornik je tudi opisal pogubonosno politiko Novačanovo. Njemu gre samo za poslanski mandat. Mož je poskusil srečo že pri vseh strankah. Edini spas za naše ljudstvo je, da se sedaj pred volitvami tesno oklene Slovenske ljudske stranke. — Vsaka občina, vsako selo, vsaka hiša se naj pripravlja na volitve, ki se bodo kmalu vršile. Srečen izid pri volitvah je edina rešitev iz zamotanih in žalostnih razmer. Sedanje pogubonosno vladno moramo vreči, če hočemo, da bo naša lepa domovina srečna, narod pa bo mogel izhajati in bo zadovoljen. In ves narod je pritrdil govorniku. Na volitve! Na volitve! Na vprašanje poljskega župana g. Prešerna glede šolskih počitnic je poslanec pojasnil, da je preložitve šolskih počitnic na poletne mesece krivo demokratsko učitelstvo, predvsem pa višji šolski svet, v katerem sedijo po veliki večini demokratski učitelji in profesorji. Gospod Gril iz Slov. Bistrice je še govoril o davkih ter povdarjal, da se bo pri prihodnjih volitvah naš narod po ogromni večini zbral okoli zastave naše stranke. Izrekla se je zaupnica našim poslancem in protest proti preložitvi šolskih počitnic, nakar je predsednik shoda župan g. Potisk iz Kočnega zaključil ta res sijajni tabor našega ljudstva.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na binkoštno nedeljo je imela naša mladinska organizacija Orel in Orlica svoj izobraževalni sestanek. Udeležili so se ga organizirani člani, pa tudi drugi prijatelji krščanskih organizacij. Na sestanku je govoril prof. Vesenjak o potrebi in o koristi izobrazbe za posameznika in za celi kmeti stan. Povdaril je važnost naših mladinskih organizacij in osvetlil razliko med Šokolom in Orlom. Mladenci in dekleta so sklenili, da se še tesneje sklenejo in delajo še z večjo vnemo. Na binkoštni ponedeljek je sklicala krajevna organizacija KZ političen shod po rani službi božji. Udeležba je bila izredno velika. Zborovanje je vodil predsednik krajevnega organizacije. — Navzoč je bil tudi Ljutomerski okrajni glavar. Profesor Vesenjak je v dvurnem govoru pojasnil notranje politične in

gospodarske razmere, govoril posebej o slabem gospodarstvu in o vojaštvu ter o državnih dolgovih. Ostro je zavrnil tudi kulturno bojne namene v šoli in zapostavljanje katoličanov Slovencev in Hrvatov v verskem in gospodarskem oziru. Zborovalci so se soglasno izrekli za resolucije Zupanske zveze ter izrazili dr. Korošcu in Jugoslovanskemu klubu zaupanje, zahtevali pa tudi, da se ljudskošolske počitnice preložijo na jesen iz zgolj gospodarskih razlogov. Zborovanje je jasno pokazalo, da je Sv. Jurij po veliki večini v taboru krščanske Kmetijske zveze.

Sv. Florjan — Dolič. Krajevna organizacija Kmetijske zveze pri nas marljivo dela. V sejah razpravlja mesec za mesecem o najbolj perečih vprašanjih in sporoča zahteve ljudstva tajništvu stranke in poslancem. Da se pouči ljudstvo o političnem položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih, se je priredil na binkoštno nedeljo shod, na katere mje poročal poslanec Pušenjak. Shod je sijajno uspel, soglasno se je izreklo zaupanje Jugoslov. klubu. Pod okriljem KZ hočemo i v bodoče delati za ljudstvo.

Št. Janž pri Dravogradu. Kakor vedno, je tudi na binkoštni ponedeljek shod Kmetijske zveze pri nas izvrstno uspel. Poleg domačinov so se shoda udeležili tudi somišljeniki sosednih župnij. Poslanec Pušenjak je v obširnem govoru poročal o delovanju narodne skupščine po sprejetju ustave, o proračunu, o davčni in gospodarski politiki vlade. Po govoru je več zborovalcev izražalo želje ljudstva glede Wranglovcev, vojnih posojil, 20 odstotnih bonov, pouka veronauka v šoli, šolskih počitnic itd. Z navdušenjem se je sprejela resolucija, v kateri se izreka zaupnica Jugoslovanskemu klubu, se protestira proti zvišanju davkov, se zahteva skrajšan rok za vojaško službo, zahteva povrnitev škode, povzročene leta 1919 po nemških tolpah, zahteva izplačilo 20 odstotnih bonov, regulacija Mislinje, pouk veronauka v šolah po duhovnikih, dobava cene živinske soli itd. Zborovanje je zelo spretno vodil župan J. Guzej.

Tedenske novice.

Birmovanje v dekanatih, ki pridejo leta 1922 na vrsto (Dravsko polje, Laško, Ljutomer, Šaleška dolina), se bo vršilo še letos, najbrž meseca avgusta in septembra.

«Naš dom» št. 2 je izšel. Vsebinske je sledeča: M. K.: Katoliški shodi. (Pomen štirih velikih vseslovenskih katol. shodov za naš izobraževalni, politični in gospodarski napredek. Program letošnjih katoliških shodov). Justinj Društveni domovi. A. P.: Vzgoja značaja. Fr. H.: Bil je lep večer. (Črtica). Ivan Dornik: Solmašter Aleš. (Povest). Pod vasko lipo. (Za naše fante). Dekliški vrtec. (Govor o dobri gospodinjji). Društveni glasnik. (Poročila izobraževalnih in mladinskih društev). Na ovojju je poročilo o delovanju in organizaciji Slovenske krščanske socijalne zveze — celjsko okrožje. — Mladina! Ti si s svojo vneto agitacijo pripomogla, da šteje «Naš dom» že nad 3000 naročnikov. Hvala ti! Zdaj pa pojdimo zopet na delo, da jih nabereimo novih 1000! Več ko bo naročnikov, bolj po ceni bo «Naš dom»! In več lepega in koristnega vam bo mogel nuditi! Naš cilj bodi zdaj: «Našemu domu» zvišati število njegovih naročnikov na 4000! Bog vas živi!

Dekliškim zvezam. Meseca junija izide poslovnik Dekliške zveze, kot 1. zvezek knjižnice «Našega doma»! Cena bo zelo majhna. Odbornice Dekliških zvez ga morajo imeti vsi! Naročajte ga pri Upravi «Našega doma» v Celju, hotel Beli vol.

Gg. duhovnike, ki smo jim poslali «Naš dom» v več izvodih, pa ne morejo za vse izvode dobiti naročnikov prosimo, da nam nerazpečane vrnejo, da moremo postreči novim naročnikom, ki se vsak dan oglašajo. Kdor do 1. julija ne vrne, ga smatramo za naročnika ozir. poverjenika toliko izvodov, kolikor smo mu jih poslali. — Uprava «Našega doma», Celje, hotel Beli vol.

«Naš dom» 1. številka je že pošel! Dali smo ga natisniti v 3000 izvodih, a za našo vrlo mladino je bilo to premalo! Čast izobrazbeželni slovenski mladini, ki je s tako vnemo zbrala za «Naš dom» nad 3000 naročnikov! Naj nam oprostijo naši novi naročniki, da jim s prvo številko ne bomo mogli več postreči! Zato jim bomo pa s tem večjim veseljem pošiljali naslednje številke! Le naročajte «Naš dom»! Več ko bo naročnikov, več lepega vam bo mogel «Naš dom» nuditi! — Upravištvu «Našega doma», Celje, hotel Beli vol.

Poroka dveh naših vrlih pristašev. Dopis od Sv. Jurja ob Taboru. Poročila se je gdč. Zofka Lukman z vrlim mladeničem g. Josipom Golavšek. Poročal jih je nevestin brat p. n. g. dr. Fr. Lukman. Ženin in nevesta sta vrla naša pristaša, vneti in požrtvovalna agitatorja za naše časopisje. Želimo obema obilo božjega blagoslova.

Kako raste Pucljeva pšenica? Posestnik, ki je bil deležen Puceljevega blagoslova — njegove jare pšenice namreč — nam piše: Kak hrup so zagnali samostojneži o jari pšenici, ki jo je Pucelj kupil na Češkem za 16 milijonov. Res, mislil sem, dobili je bomo toliko, da bomo ž njo obsejali vse njive v Sloveniji. Mermolja, Urek, Dobnik in Drogenig so na shodih kričali, kako fina je ta pšenica. In glej ga zlomka! Tudi jaz sem kot bivši samostojnež šel po to samostojno seme. Napregel sem močno kobilu in hajd v trg po pšenico. Mislil sem, dobil bom vsaj en škaf tega «žlahtnega» semenja. A dobil sem komaj 2 kili pšenice. Zavezal sem jo v žepni robec in se takoj odpeljal domov. Pripravljeno njivo sem pustil v miru. Svoji ženi sem rekel: «Ti stara, odstopi mi v vrtu kos grede, da posejam Puceljevo pšenico». Moja Treza mi je odstopila najlepšo gredo. Skrbno sem jo vsejal. Vzklila je, a samo vsako drugo ali tretje zrno. A kakšna je ta pšenica? Vsaka druga bilka je smetljiva. Pri drugih, ki so dobili pšenico, je jara Puceljeva setev ravno taka. Tako smo naselili. Država in davkoplačevalci smo izgubili 16 milijonov, a pšenica je popolnoma za nič.

Šolske počitnice. Vse občine okraja Slov. Gradec so vložile pri Višjem šolskem svetu protest proti upeljavi šolskih počitnic meseca julija in avgusta. Šolske počitnice naj bodo, kakor do sedaj, meseca septembra in oktobra, da morejo otroci, pomagati pri obiranju sadja, spravljanju poljskih pridelkov, da pasejo živino itd. Zganite se vse kmeti.

ske občine in zahtevajte, da ostane glede počitnic vse pri starem!

Upravičen protest. Iz Cvena pri Ljutomeru nam poročajo: Naš krajni šolski svet je na predlog svojega vrlega in delavnega načelnika Ferdinanda Magdiča odločno protestiral proti naredbi višje šolske oblasti, ki je preložila šolske počitnice na poletni čas. V posebni spomenici na Višji šolski svet je zahteval, da se ohranijo stare šolske počitnice mesca septembra in oktobra, ker rabijo kmeti starši svojo deco ravno ta mesec za pašo in spravljanje pridelkov. — Opažamo žalostno dejstvo, da se sedanji mogočnjaki pri vladi, med katere spadajo tudi samostojneži, ki se tako radi nazivajo — kmetiška stranka — sploh ne ozirajo na kmetijske potrebe. Za kmeta so le tedaj, kadar rabijo njegove glasove. Zato se tudi prav nič nismo čudili, ko smo zvedeli, da sta samostojna «kmeta», g. Joško Rajh in J. Mursa nista bila pri seji. Kadar taki gospodje rabijo kmetijske glasove, kar «gorijo» za kmetijski blagor, pridejo celo v šurcih na volilne shode, kadar pa se je treba dejansko potegniti za kmetijske koristi, pa o takih ljudeh ni duha ne sluha. Mi Cvenarji si bomo dobro premislili, komu bomo dali pri prihodnjih volitvah svoje glasove!

Mariborski demokratski trgovci ne marajo denarja našega katoliškega ljudstva. Ti trgovci so: Ivan Šostarič, trgovec z manufakuro v bivši Kokošinekovi hiši na Alek-sandrovi cesti, nadalje papirnati trgovec Weixl v Jurčičevi ulici, izvoznikar Tonejc v Mlinski ulici in še cela vrsta drugih. Ti ljudje so se že preobjedli našega denarja. Šostarič in Weixl javno kričita, da nočeta «klerikalnega» denarja. Vsi ti kramarji so v Mariboru zagrizeni liberalci ali demokrati. Radi tega je najbolje, da ugodimo njih želji in da nosimo naš denar samo v tiste trgovine, kjer nas ne bodo psovali. Podpiramo naše pošene, mirne trgovce. Če bomo demokratske peteline pustili same, se jim bo njihova kri kmalu ohladila. Najboljše sredstvo je, da se take kramarje užene, je — izogibati se jih. Če se bomo držali teh pravil, ne bo dolgo, ko bodo razni Šostariči in Weixli dobili culico pod rame.

Viničarje bi rad vodil za nos neki Konrad Žnuderl, sedaj tajnik Narodno socijalne stranke, bivši štajercijanec, pozneje socijalni demokrat in še pred kratkim slavni tajnik Samostojne. Ta človek roma od župnije do župnije in obetava viničarjem nebesa na zemlji. Njegovi govori so sladke obljube, prazna slama ter huj-skarija. Pametni viničarji so že sami sprevideli, da iz Žnuderlovih otrobov ne bo kruha in povsod zavračajo njegove dolgovadne neslanosti. Vsak otrok ve, da Narodnosocijalna stranka ne pomeni pri nas praa nič. Saj jo že zapuščajo celo železničarji, ker vidijo, da taka strančica nima nobenega pomena. Našim viničarjem toplo priporočamo, da se organizirajo v Viničarski in Strokovni zvezi. Ta zveza je krščanska in prava viničarska organizacija. Razširjena je že po vseh vinorodnih krajih, prav posebno pa v Ljutomerskih gorica! V župnijah, kjer še ni ustanovljena podružnica Viničarske zveze, pišiti na naslov: Strokovna in Viničarska zveza, Maribor, Gregorčičeva ulica 10.

Upravičena pritožba. Reven viničar nam piše: Za časa svetovne vojne sem moral kot vojak prepotovati mnoge dežele in države. Bil sem na Rusko-Poljskem, na Mazarskem, v Galiciji, Nemčiji in Franciji, toda nikjer še nisem doživel, da bi se bilo kje z menoj postopal na tak način, kakor sem doživel na mariborskem kolodvoru. Imel sem pri sebi nekaj malo moke in masla, vse to moj pridelek. Mariborski cariniki so mi hoteli vse odvzeti, ali pa zacariniti tako visoko, da bi bila carina mnogo višja, nego vrednost blaga. Svoj rojstni kraj sem moral zapustiti ter iti z družino vred s trehuhom za kruhom. Cele štiri dni so me v Mariboru zadrževali, vsled česar sem imel popolnoma nepotrebne zelo velike stroške. Gospod urednik! Povem vam, da v nobeni drugi državi, ki se hoče prištevati med kulturne, ne postopajo z lastnimi državljani tako brezobzirno, kakor ravno v Jugoslaviji.

Slovesnost blagoslovjenja novih zvonov pri Sv. Martinu pri Vurbergu se je vršila v nedeljo, dne 21. maja t. l. Ta dan je bil dan veselja za celo župnijo. Zupna cerkev je dobila dva nova bronasta zvonova, katera je mojsterska vtila znana mariborska tvrdka Bühl. Večji zvon tehtal 15, manjši pa 7 meterskih štotov. Okrog zvonov se je zbrala nepregledna množica ljudstva od blizu in daleč. Zvonova je blagoslovil mil. g. stolni župnik in kanonik Moravec iz Maribora, slovesno službo božjo je pa daroval mil. gosp. kanonik dr. Vrabec. V spremstvu obeh gospodov kanonikov je prihitel na slovesnost še tudi č. g. prof. dr. Jeraj iz Maribora. Zvonoma sta kumovala Dominik Ramuta in Janez Klemenčič. Ta prelepa majska nedelja ostane v veseljem spominu vseh šmartinskih župljanov.

Zanimivosti od Sv. Jurija na Pesnici. Zadnjega majnika je bila tu pokopana gospa Gabrijela Leber, neizprosa jetika jo je ugrabila žalujočemu možu Ivanu Leber, posestniku na Jodlovniku in bivšemu občinskemu gerentu na Teznu pri Mariboru, kjer sta v svoji hiši par let imela gostilno. Kako je morala biti rajnica tudi tam priljubljena, je pričalo to, da je poleg velikega števila domačinov tudi iz daljnega Tezna prišlo ozir. se pripeljalo toliko njegovih znancev, da tolažijo moža, ter pokojni posodijo zadnjo pot. Naj v miru počival! — V soboto, dne 27. maja je med naliivom padala tudi po nekaterih delih župnije gosta toča, a na srečo drobna, ter ni prehude škode napravila. Bog nas varuj hujšega! — Drevje je letos prekrasno cvetelo, a ni povsod srečno odcvetelo, tako, da v posameznih legah ni veliko ostalo na drevju; posebno sliv in plavkic ponekod ne bo. Vinogradi kažejo lepo.

Wranglovce še imamo tudi pri Sv. Juriju na Pesnici, da stražijo Nem. Avstrijo pred nami! Ko je tukajšnji njihov vodja zloglasni «Turek», čisto po nedolžnem v obraz hudo zbil in poškodoval nekega našega kmeta in njegovega sina, je bil edina priča temu dogodku Rus-stražnik. Nato pa je sam kapetan, mesto

da bi tej nečloveški zverini oskrbel primerno kazen, nagovarjal stražnika, naj priča, da on ni ničesar videl ne slišal. Tako so pri nas nekateri teh srbskih poveljnikov hujši in torej tudi večji škodljivci naše državne misli, nego njih tuji podložniki — Rusi! Bog nas obojih kmalu reši! Toda poprej še morebiti pride Drogenik ali tudi sam Pucelj k nam ogledat mejo ter nam povedati, da se nam blaženo dobro godi, kakor je Drogenik s tovariši-samostojneži trdil o naših vojaki v Srbiji. — Mi komaj čakamo nanj!

Kaj se je zgodilo novega pri Sv. Jakobu v Slov. gor.? Dne 1. in 2. junija smo obhajali dvojno poroko. Prvi sester Kraner. Posetila sta poročence poslanca Žebot in Roškar, katera sta v svojih prelepih napitnicah izražala svoje posebno veselje nad plemenito zabavo, na kateri sta si oddahnili od divjerazburkanega političnega življenja v Beogradu. Priporočala sta novoporočencem posebno, da naj vse svoje moči porabijo v to, da si bodo njihove rodbine ohranile slovensko in katoliško zavest. Gostje so bili očarani o ljubeznivosti gg. poslanca. Za nove zvonove pri Sv. Jakobu se je nabralo 1700 kron. — Dne 2. junija smo spremili k počitku manano kuharico po primicijah in na številnih gostijah in drugih priložnostih, Mimiko Reismanovo. — Kot dolgoletno zvesto Marijino družbenico so nosile in spremljale na zadnji poti članice Marijine družbe. Več stotin drugega ljudstva je pokazalo, kako je bila priljubljena vse povsod. Počivaj v miru zvesta hči Marijina!

Vzorna vas. Dopis iz Oslušovec. Ta majhna vas, ki šteje bori 34 števil, velja v vsakem oziru za eno najuglednejših v okolici. Tamkaj najdeš napredne gospodarje, solidne obrtnike, vsi pa se kavalirsko izkažejo. Kadar treba dati v dobrodelne namene ali pa bližnjemu pomagati ter imajo v obče smisel za napredek. Kar se tiče mlajših, velja tudi tem vso priznanje. Za cilj so si postavili izobrazbo ter imajo v to svrhu ustanovljeno izobraževalno društvo s precej bogato knjižnico, kjer se najdejo knjige gospodarske, zgodovinske, leposlovne in druge koristne vsebine. Na razpolago imajo okusno opremljeno čitalnico, katero prav radi posejajo tovariši iz sosednjega Formina, katerim se v tem oziru ne sme odrekati marljivosti in vztrajnosti. Da se pa kvari ugled in kali mir poštenim vaščanom, se je na binkoštni ponedeljek priklatlilo par ničvrednih pobalinov iz Male vasi na čelu njim mlečezobi Murkovičev ter razupiti Roškar iz Gajev, kateri so izzvali prepir in pretep. Dasi ravno miroljubni domači fantje, so vendar bili prisiljeni poskrbeti, da je ta svojat dobila, kar je iskala ter so jo pognali čez Pesnico, da zamore v domači župniji rogoviliti in kazati svojo oliko. Po našem mnenju bi bilo najboljšo, če že nimajo smisla za kaj podučnega, pa jih naj doma starši zaprejo v hlev da vsaj ne bodo delali nemira, po drugi strani pa kradli čast vseskozi poštenim Osluševčanom. Pika!

Toča in inštalacija v Halozah. Od Sv. Trojice v Halozah zlasti iz občine Podlehnik nam poročajo: Dne 3. junija popoldan ob drugi uri je prihrumela silna nevihta s točo — debelo, kakor orehi — od ptujskega polja semkaj v naše revne Haloze. Toča je padala saj v Dolenjskem vrhu gotovo pol ure, po drugih vrhovih krajše. Nalivi pa taki, da je pri vsem tem, da so bile povsod grabice narejene za odtok vode, je voda zemljo odnesla in z isto v nižini travišča in vso setev poblatila ter več ali manj uničila. Lani nas je suša silno okodovala — no in letos pa že v drugič toča. — Davki pa vedno večji. Davkoplačevalci bomo skoraj popolnoma uničeni, ako se nam ne pomaga. — Dne 1. junija je bil tukaj pri Sv. Trojici v Halozah slovesno vmeščen č. g. Janko Baznik, bivši kaplan v Selnici ob Dravi, kot župnik te fare. Dvajset č. gg. sobratov iz peterske dekanije ga je počastilo pri tej slovesnosti. Da, tudi selniški možje-postenjaki so mu izkazali svojo ljubezen in hvaležnost s tem, da so se iz daljne Selnice pripeljali k Sv. Trojici. Bog živel č. g. novega župnika mnogo let!

Silno neurje. Iz Slov. Bistrice poročajo: Pretekli petek je med nevihto udarilo na Devini v hišico J. Agreža, ki je do tal pogorela. Ker je bil posestnik slabo zavarovan, je škoda velika in velika tudi revščina. — Na Binkoštno nedeljo popoldne je zopet razsajala tukaj nevihta s točo. Po toči prizadete so posebno občine Kovačavas, Ritoznoj, Šentovec, pa tudi Klopce in Gor. Polskava. Škoda je velika na polju in vinogradih. — Zadnji so posebno poškodovani vsled tega, ker je voda na nekaterih krajih odnesla zemljo. Bog nas varuj hudega vremena.

Strela je udarila pretekli petek v Makolah v prešo in viničarijo g. Bogdana Lendovšek, kaplana v Ločah, ter ju popolnoma upepelila. Sode in nekatere druge reči so rešili.

Strela jo je ubila. Iz Konjic nam pišejo: Na Binkoštno nedeljo popoldne med nevihto je udarila strela v hišo našega vrlega pristaša g. J. Pukl v Zrečah pri Konjicah. Mož in žena sta stala v veži in se pogovarjala. Naenkrat trešči v dimnik in žena se mrtva zgrudi pred svojega moža. Bila je pošena in pridna mati in gospodinja stara še le 34 let. Zapušča tri nepreskrbljene otroke. Bog daj dobri mamici večni mir in pokoj, blago rodbino pa tolaži ob bridki izgubi.

Pri nevihti pretečenega tedna je v fari Sv. Lenart in Sv. Anton v Slov. gor. strela na petih krajih udarila v razna poslopja ter napravila lastnikom ogromno škodo. Opozarjamo posestnike, naj ne zanemarjajo skrbni za zavarovanje, še stroške za tesarje ne krijejo, kje je pa drugo.

Razbojnik ustrelil samoga sebe. Pred kakim dobrim mesecem je pobegnil iz mariborske kaznilnice neki Kampl. Kot begunca sta ga lovila dva žandarja, a je Kampl enega ustrelil in na to se je skrival po mariborski okolici dober mesec dni. Zandarji so ga lovili in iskali, a zamanj. Kampl je bil tako drzen, da je delal izlete v Maribor, popival po gostilnah in kupoval patrone za svoj revolver. Dne 6. t. m.

pa so ga žandarji, osem po številu izsledili v vasi Rogoza. Kampl je hotel pobegniti preko krompirjeve njive in eden od orožnikov je ustrelil za njim, ne da bi ga bil zadel. — Kampl je tudi streljal, a ko je videl, da je obkoljen od orožnikov, je nameril sebi v glavo, se ustrelil in bil takoj mrtev.

Za Kmetstvo zvezo so na gostiji Jožefa Golavšek in Zofke Lukmanove v St. Jurju ob Taboru gostje nabrali 973 kron! Bog povrni!

Romanje k Mariji Pomagaj.

Če hočemo dobiti posebni vlak k Mariji Pomagaj, že moramo najpozneje do 22. junija vedeti število udeležencev. Zato pozivamo vse tiste, ki se romanja letos gotovo udeležijo, da se najpozneje do 20. junija javijo svojim župnim uradom. P. n. g. župnike in duhovnike pa uljudno prosimo, da to vernikom takoj to nedeljo razglasijo in zbirajo udeležence ter romarskemu odboru v Mariboru, Cirilova tiskarna, do 22. junija po dopisnici javijo skupno število romarjev. Vožnja bo stala letos za 50 odstotkov več kakor lani, ker namerava železnica zvišati cene od 1. julija naprej za 50 odstotkov. — Natančneje poročamo prihodnjič

Gospodarstvo.

Ali ima res samo bogata gospoda pravico do lova?

Pri nas je še v veljavi stari štaj. lovski zakon, ki daje občinam pravico, da smejo dati občinska lovišča v najem ali v zakup domačinom ali pa izvršuje občina lov po svojem zaupniku. «Slovenski Gospodar» je v letošnji zimi prinesel dva strokovnjaška članka v tem oziru. Povdarjamo, da štajerski lovski zakon ni bil ukinjen, oziroma spremenjen s prav nobeno naredbo ali zakonom. Veliko število občin je že lansko leto potom občinskih odborov in glasovanja občanov napravilo pravilne sklepe, da se občinski lovi ne dajo na javno dražbo, ampak se prepusti izvrševati lov po domačinih. Te sklepe so napravile občine radi tega, ker bogataši, verižniki in advokati iz mest hočejo za vsako ceno priti v posest lovišč. Kako ti gospodje potem vršijo lov v naših kmetijskih občinah, je znano. Ob času lova pomandraj drzni gospodje lovci iz mest kmetom poljske pridelke, lovijo po vinogradih, streljajo mačke in psevaruhe. Drugi so zopet taki, da prva leta lovskega zakupa zaredijo zajce in drugo divjačino v tako veliki meri, da ista dela ogromno škodo poljedelcem.

Okrajnih glavarstev, oziroma ministrstva za šume in rude (oddelek v Ljubljani) pa se je letos prišla posebna bolezen. Odbila so vse pravomočne sklepe občinskih odborov z motivacijo, da trpi občinska blagajna, ako lov ne pride na dražbo. Povdarjamo, da po določilih veljavnega lovskega zakona glavarstva nimajo pravice proglasiti pravih sklepov občinskih odborov kot neveljavne. Ako je občinski odbor zadostil zakonskim predpisom, okrajno glavarstvo prav nič ne briga, koliko dobi občina za lov. A nekateri politični uradniki so take pravilne sklepe naših proglasili kot neveljavne in so odločili, da se morajo lovišča oddati na javni dražbi. Take pritožbe dobivamo pred vsem iz: ptujskega, celjskega in mariborskega okraja. Prozorni namen tega protiljudskega postopanja je, da dobijo lovišča v zakup lovci iz bogatih protiljudskih krogov.

Lovišče je skupna imovina občanov in občinski odbori, izvoljeni pri občinskih volitvah, so zakoniti zastopniki občanov. Ne dajte si krstiti pravice, ki vam jo daje zakon. Uradniki, ki pa hočejo tako razlagati zakone, kakor jih razlagajo v zadevi zakupa lovišč, pa naj pomislijo, da je za državnega uradnika najslabše spričevalo, ako ne pozna zakonov, ali ako jih namerno ne upošteva. Prizadete občinske urade pa pozivamo, da pošljejo takoj Tajništvu Slovenske ljudske stranke v Mariboru natančne podatke o protizakonitem postopanju okrajnih glavarstev. V zadevi zakupa lovišč. Podatki morajo biti opremljeni s točnimi dokazi.

Ob tej priliki opozarjamo, da bodo oblastne skupščine (deželni zbori), katere bomo volili še tekom letošnjega poletja, imele nalogo, da uredijo vprašanje občinskih lovišč. Na vsak način se ne more za celo državo skleniti enoten, centralističen lovski zakon. Razmere v Srbiji ali v Črni gori so stokrat drugačne, nego pri nas v Sloveniji. Zanimajmo se torej za volitve v oblastno skupščino in zahtevajmo, da bo ta skupščina kot naš deželni zbor reševala tudi vprašanja lovskega zakona.

Kedaj je treba škropiti vinograde? G. B. Skalicky je na to vprašanje obelodanil naslednje navodilo: Pri škropljenju vinogradov je na važno, da se vrši o pravem času. Osebito velja to o prvem in drugem škropljenju. Prvo škropljenje je treba izvršiti poprej, nego okuži peronospora trto po svojem prvem poletnem semenu (troših). Učenjaki, ki se pečajo z biologijo (življenjslovjem) peronospora so dognali, da gre prva okužba od zemlje potom pomladnih trosov. Prvi izdatni in topli dež v drugi polovici meseca majnika vrže klice (pomladne trose) peronospore na najspodnje liste trte, kjer se razvijejo in razmnože tekom 10—12 dni. To je inkubacijska (valilna) doba peronospore v tem času. Ako pade proti koncu te dobe zopet dež, razvije peronospora na spodnji strani okuženih listov poletne trose in ti so še le nevarni splošni okužbi vinogradov. Predno ti poletni trose okužijo trte, morajo biti trte proti njim zavarovane, to je poškropljene s strupeno bakreno soljo (galico, bosnapasto itd.), ki jim ne da izrasti. Kakor hitro izka-

le, jih strupena bakrena sol uniči. Dobro poškropljena trta je pred njimi varna. Škropljenje učinkuje torej le preventivno (zabranjevalno), ne pa kurativno (zdravilno). Letos je padel prvi izdatni dež 27. majnika. Ako bo po preteku 10—12 dni zopet deževalo, je pričakovati okrog 6. do 8. junija prve poletne trose peronospore na najspodnejših listih trt, ki so vidni v obliki rahlih belih lis. Ti troši okužijo vse trte v vinogradu in ko pade zopet dež, troši izkale ter se zarastejo v notranjščino vseh zelenih trsnih delov, (listov, grozdov). Do takrat mora biti trta poškropljena. Vinogradniki, poškropite tedaj vse trte do 8. junija. Le če vlada suho vreme, čakate lahko tudi dalje, a na čez 10. junij. Drugo škropljenje sledi 14 dni za prvim, tretje tri tedne za drugim. Trikratno škropljenje zadostuje v normalnih letih popolnoma. V mokrem poletju škropimo v krajših presledkih štirikrat na leto. — B. Skalicky.

Zagrebski živinski trg. Na zagrebškem živinskem trgu ni prave živahnosti več, ker so cene živini preveč poskočile. Hrvatski kmet je tudi preko potrebe preskrbljen s pašo in ne goni svoje živine na sejem. Hrvatski živinski trg bo zopet oživel v avgustu in septembru in v tem času pričakujejo, da bodo znatno padle cene živini. Izvoz živine se je ustalil, ker je povpraševanje po mesu v letnih mesecih kot običajno padlo. Za Italijo so izvozili slovenski trgovci minul teden iz Zagreba 100 komadov govede. Izvoz naše živine v Nemčijo miruje, ker doba za izvoz v Nemčijo traja od avgusta do januarja. Treba pa tudi omeniti, da se Nemci zelo zanimajo za našo živino in bo živinska trgovina v avgustu zelo oživila. Čehoslovaška se je pred kratkim še zelo zanimala za našo mast, a je sedaj zamenjala našo mast z ameriško, ki je znatno cenejša kot naša in stane 1 kg 16.5 čehoslovaških kron, med tem, ko bi stala naša mast Čehoslovake 21 čehoslovaških kron. Živinske cene so se gibale minul teden v Zagrebu po živi teži 1 kg sledeče: govedina prve vrste 40—44 K, druge vrste 32—36 K, tretje vrste 22—28 K. Svinjske cene 1 kg žive teže so bile: prve vrste 80—90 K, druge vrste 76—80 K, lažje svinje prve vrste 72—75 K, druge vrste 68—70 K. Težkih svinj sploh ni, ker je to blago že vse izvrženo.

Sejsko poročilo. Na svinjski sejem v Maribor dne 2. junija 1922 se je pripeljalo 291 svinj, 4 koze in 2 ovci. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov komad 300—550 K, 7—9 tednov 600—700 K, 3—4 mesece 1300—1400 K, 4—6 mesece 1500—1600 K, 8—10 mesecev 2000—2500 K, eno leto stari komad 3000—3500 K, koze po 500—90 K, ovce pa 400—500 K.

Zagrebski žitni trg. Prošli teden so na zagrebškem žitnem trgu znatno poskočile cene žitu. Vzrok, da so se cene žitu dvignile je pač v tem, ker gredo vse žitne zaloge h koncu. Veliko pomanjkanje je v koruzi. Zdrave, dobre koruze sploh ni več dobiti na trgu. Minuli teden se je od nas žita izvozilo zelo malo. Pšenici je cena poskočila in so se gibale med 1600—1620 K. Treba pa tudi omeniti, da je povišana izvozna carina na pšenico. Najbolj je poskočila v ceni koruza. Koruzo so plačevali začetkom prošlega tedna po 1270—1280 K, koncem tedna pa po 1340—1360 K. Rž prihaja na trg v velikih količinah in so jo plačevali povprečno po 1400 K. Srbijanski ječmen so plačevali po 1280—1300 K. Cene ovsa so se gibale med 1260—1280 K. Moka se ni podražila, akoravno so poskočile žitne cene. Moka nularica se je gibala v ceni med 23.5—24.5 K 1 kg. Otrobi so bili po 700 do 720 K. Otrobi je bilo zelo mnogo na trgu, ker je izvoz otrobov še vedno zabranjen. Stanje setev je po naših južnih in žitornih krajih srednje. Po Hrvatskem so setve prilično dobre. V Slavoniji in virovitiški županiji sta pšenica in koruza zelo dobri. V Sremu in Vojvodini so setve slabše. Iz Vukovarja javljajo, da tamkaj kaže pšenica precej slabše. Zadnje dni so bili v Srbiji močni nalivi, ki so škodovali ovsem in ječmenovim setvam.

Zatec, Č. S. R. dne 27. 5. 1922. Minuli teden smo imeli prav lepo, poletno vreme in tople noči. Včeraj je bilo nekoliko dežja, kateri je pa le nekaterim krajem prinesel zaželjeno mokroto, večina krajev je pa ostala brez nje. V rano obrezanih nasadih je rastlina popolnoma zdrava in že 2—3 m visoka, krepka in brez vsakega mrčesa. Precejšnji del po bolhaču oroženega okoliša se je toliko poravil, da se poganjki že privezujejo k drogom ali napeljujejo na žico, med tem ko je ena tretjina vse s hmeljem zasajene ploskve tako močno popadena po bolhaču, da je videti z la; v takih nasadih tudi rastlina ne bo kaj posebno obrodila. V mnogih krajih se je pokazal tudi hmeljski keber in ogrci, katera škodljivca glodata hmeljevo koreniko in tako slabita rastlino. Povprečno se mora reči, da je stanje zelo neenako; dasi se je nekoliko zboljšalo, je vendar še nezadovoljivo. Bolhača bi pregnale le prav izdatne padavine. Kupčija je zopet precej oživila in je hmelj napredoval ne le glede kakovosti, ampak tudi v ceni in sicer za 100 do 200 čehoslovaških kron pri 50 kg. Češki hmeljarji ne silijo več k prodaji, ker se nadejajo še boljših cen. Končno razpoloženje in cene so čvrste. — Zveza hmeljarskih društev.

IV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec, Savinjska dolina, dne 1. 6. 1922. Vkljub ugodnemu vremenu se stanje hmeljskih nasadov ni bistveno spremenilo in se še vedno lahko označi kot dobro, če tudi neenako. Od našega zadnjega poročila ni deževalo in zjutranja temperatura je znašala povprečno nekoliko več kakor 8 stopinj R, kar rastlini ni bilo v korist. V posameznih krajih zahodnega ozemlja se je prikazal tudi bolhač, kateri pa ni povzročil posebne škode. Nekoliko mokrote in tople noči bi kaj ugodno uplivalo na razvoj hmeljske rastline.

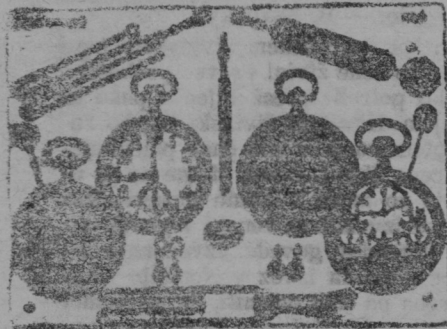
Cena lesu. Kubični metre franko naloženo na vagon: Hrastovi hlodi prvovrstni po 2000—3200 K, drugovrstni 1000—1600 K, za furnire 3000—4400 K, fina hrastova roba 6000—7000 K, hrast za zrcalni rez 8000—11.00 K, hrast izborni blago 11.000—14.000 K, hrastove deske do 5 cm debele 4000—6000 K, čez 5 cm debele 4800—5400 K. Bukovi hlodi prvovrstni 600—800 K, javorovi hlodi 2000—240 K, jasanovi hlodi 2000—2400 K, brestovi hlodi 1600—2000 K, mehek tesan les 800—1200 K, mehek rezan les 1200—1800 K, brzojavni drogi 600—800 K, jamski les III. razreda 30—420 K, mehka drva 300—400 K, brezov les 600—900 K, jelšov les 500—700 K, lipov les 1200—2000 K, kostanjev les III. vrste 100 kg 350—420 K.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 236 do 240 in francoski frank 24.50 do 24.60 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 2—2.44. Za 100 čehoslovaških kron 518 do 548, za 100 nemških mark 95—98 in za 100 laških Mr 1320—1400 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.82 centima (1 centim — 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 4 točke.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče in krepčujoče deluje lekarnarja Felleri prijetno dišeči «Elsafluid», mnogo močnejši in boljši, kakor francosko žganje za drgnjenje rok, nog, hrbta in celega telesa, kakor tudi kosmetikum, za negovanje kože, las in ust, skozi 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 specialno steklenico z zamotom in poštino za 48 kron pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 529, Hrvaško. 626 ce

Vaša želja

Imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske

tvrdke **SUTTNER.** Prihranite si popraviljanja in jezo. **NAJFINEJSE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROCNE URE. Bogata izbira verižic, prstanov, nahanov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: **Tvorniške tvrdke H. SUTTNER.** Ljubljana št. 992. Samo 1 dinar vam je treba poslati za poštino, ako želite, da se vam brezplačno in takoj pošlje veliki katalog.

Med. univ. dr. Ludovik Novak

Razlagova ulica 25, (blizu gl. kolodvora)

ordinira od pol 12. do 1. ure dop. in 2. do 3. ure pop. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure dopoldan. 1-3 453

Vabilo na občni zbor Okrajne posojilnice v Ljutomeru. ki se boode vrtil v soboto, dne 17. junija t. l. ob 8. uri dopoldne v posojilniški pisarni v Ljutomeru. — Dnevni red: 1. Poročilo nadzorniškega odbora o poslovanju za leto 1921 in odobrenje istega. 2. Izločitev udov. 3. Slučajni predlogi. Ako bi ta na 8. uro sklicani občni zbor ne bil sklican, se vrtil ob 9. uri istega dne in istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, kateri bo v zvezi s § 88. pravil sklepal veljavno tudi ne oziroma se na številu navodnih nadzornikov. V Ljutomeru, dne 30. maja 1922. 467 Jožef Velmar, načelnik.

Posestvo. Hlevi za govejo živino, avinjak, klevi, vse prostorno, 4 in pola semlje, vse pri hiši, četrte ure od Maribora, jo takoj na prodaj. Kupec ima takoj stanovanje. Vprašati se predpoldan v mesnici na Ruški cesti 8, Maribor. 455

Dobroohranjene ženske obleke

se ceno prodajo. Maribor, Smetanova ulica 46, 470

Harmoniko na 4 vrste, dobro ohranjeno proda Matija Jug, Pivola št. 31, pošta Hoče. 459

Sklep.

Na prošnjo Mihaela in Jakoba Pahlt, pos. v Lokanjivasi, dovoljuje se javna prostovoljna dražba zemljišč vl. št. 187 in 189, kat. obč. Orešnjevec in vlož. št. 25, kat. obč. Statenberg s pritlikino in premičnino in se za to določa dan na

17. junija 1922 dop., ob pol 11. uri na lica mesta v Lokanjivasi. Isključna cena je 605.000 K, pod tem zneskom se ne prodaja. Vadij 10 odstotkov v gotovini ali vložnih knjižicah. — Daljnji pogoji se zamorejo pri podpisani sodniži v sobi št. 8 v pogledati. Kr. okrajno sodišče v Slovenski Bistri, odd. I., dne 2. junija 1922. 445

Izjava.

Podpisana Bernarda Adamič, posestnica v Drakovcih, h. št. 12, prekladam vse le meni lastne nenačrtane in brezvestne žaljivke, izražene v sovrastvu soper Rosko Lah, gospodarice v Drakovcih, h. št. 19, jo prosim javno odpuščanja ter se njej zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopanja. 452

Bernarda Adamič.

Izjava in preklic.

Podpisani oblašajem in preklicam svoje napram gosp. Jakobu Zifkotu, posestniku v Rogoski, izrečene žaljive besede in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Sv. Miklavž, dne 1. junija 1922. 460 Mihael Grašič.

Iščem službo

za gospodinjjo, kuharico k mali družini. Vprašati pri: Kump, Gospojna ulica 4, Maribor. 450 1-2

Posestvo z zidanim gospodarskim poslopjem, 20 oralo, na varnem, blizu postaje in cerkve, obstoječe iz travnikov, niti in gosda se proda. Naslov v upravljanju. 441

Organist.

V Razboru pri Slovenjgradcu je razpisana služba organista in cerkovnika. Pisana zbirca in drva; plača po dogovoru, čas zglasitve je do 1. julija t. l. pri župnijskem uradu v Razboru, pošta Slovenjgradec. 446

Mlatilnice s popolnim moč, kakor tudi manjše za vitelj in ročni pogon, parno lokomobil 6 HP, bencinmotorje 4 HP in 10 HP proda Jožef Pfeifer, ml. tovarna strojev, Hoče pri Mariboru. 456

Gozdni delavci

pridaj, 12 do 16 mož na izdelatev hlobov, drv za kurivo, trebljanja hmelovk, oglja i. t. d. se iščejo. Potrebni živež po cenah na debelo na zalogi. Ponudbe na "Velespossestvo Boštanj, p. Radnja, Dolenjsko. 2-3 387

Cebelni vosek

kupuje na debelo in na drobno po najvišji ceni Franc Cvrlak, svečar, Slov. Bistrica. 2-3 390

Na prodaj mlinski kamni za žrnje. brušni kamni vsake velikosti, in brušni kamni za kose brušit. Josip Planina, Rogatec. 6-6 228

Za Amerikance!

Na prodaj je grad pri Zagrebu. Pet in pol jehov zemlje, 19 sob, 1 km od železniške postaje. Vino in sadjerski kraj, pripravno za trgovino z vinom in 3 velikimi vinakimi kletmi. Cena 1.800.000 K. Ponudbe na Orsich, mlina na Loki pri Ptaju 24. 2-3 382

Učenca starost 14 let, ki bi imel veselje št. kamnolokarske in podobararske obrti, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji, Jakob Golobič, podebar in klesar v Ljutomeru, 3-3 344

Odda se večja količina prvovrstnega

CEMENTA

iz Splita. 2-3 413

"HITROZID" Maribor, Vetrinjska ulica št. 30, I. nadst. 413

Vodni mlin se išče v najemako mogče v dobrem stanu ter ob stalni vodi. Pismene ponudbe pod "Mlinar" na uprave tega lista. 3-3 383

FRANJO PERGLER

Maribor, Mlinska ul. izdelne najfinije raznovrstne košije, luksuzne, tovarne in gospodarske vozove. Velika zaloga novih in starih vozov. Izvršuje tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. 2-3 426

Dvovprežni voz

poni in voz za vprego oala se proda s oalom in vprego vred pri Francu Ferk, Jugoslovanski trg v Maribor. 2-3 410

Mizarski mlenec se takoj sprejme. H. H. Maribor, Koroska cesta 24. 2-2 428

Malo posestvo

z hlobo in gospodarskim poslopjem, ena velika njiva, sadonosnik, lahko se preživijo 3-4 osebe, 1 krava in svinje, posestvo leži blizu trga Konjice in železniške postaje, se zavoljo boleznit takoj proda, cena 70.000 kron. Veš pore Anton Kropf, posestnik na Bregu št. 19, pošta Konjice. 2-2 424

LES

stoječi in ležeči, kakor tudi **GOZDOVE** ter gozdna posestva kupuje po najvišjih cenah — **Matija OBRAN** električna žaga

MARIBOR, Loška ulica 15. Skladišče: Tattenbachova ul. 413

Priden krojač, 40 let star želi dela na kmetih, zna prav dobro platne in druge obleke izvrševati. Naslov v upravi lista. 2-2 417

Mali mlin na močni vodi zame v najem, ali pa kupi takoj. Franc Šumenjak, Ormož. 2-3 427

Velika izbira volnenih štofov za birmance od 180 K naprej, enako tudi dr. manufakturo se dobi najceneje pri 18-26

J. TRPIN

Maribor, Glavni trg 17.

Prazne sode v vsaki množini, pripravni za vino, ima na prodaj Jugoslovanska vinarna Kopitarjeva ulica št. 6 Maribor. 2-3 420

Vina prvovrstna več sto hektolitrov, več letnikov zaradi pomajkanja posode na prodaj. Naslov v upravljanju. 2-2 421

OBLEKO!

Priproste in finejše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: **ALOJZIJU ARBEITER**

Maribor, Dravska ulica št. 12. 9-10 153

ANDREJ OSET

Maribor, Aleksandrova c. 57. Telefon št. 88.

trgovina sena, slame, krompirja, z drvami, fižole, in drugimi dežel. pridelki. Brzjav. naslov: Andrej Oset. 4-5 340

POSESTNIKI VINOGRADOV, POZOR!

žveplo prve in druge vrste ter Aussig-galica prve vrste po najnižji ceni se dobi pri

SERGEJ VABIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 23 na Fontanovem.

Pozor!

Čast mi je naznaniti, slavnemu občinstvu, da sem otvoril s 1. junijem t. l.

svojo trgovino s prekajenim in svežim mesom

v Mariboru, Vojašniška ul. 10.

Solidna postrežba in prvovrstno blago zajamčeno. — Za obilen obisk se priporoča

Moja specialiteta: praška gnjat.

Proizvajanje: Pobrežje, Zrkovska ulica 25.

Venceslav Ledwinka,

2-3 437

Prodaja: Vojašniška ulica 10.

Oglejte si

izložbe in zalogo novodošlega manufakturnega blaga kakor sukna, platna, hlačvine, perila, robcev, nogavic i. t. d. in prepričajte se

o resnično znižanih cenah v trgovini

JOSIP KARNIČNIK, Maribor, Grajski trg 1

Brezobvezno k nakupu se nikogar ne sili.